

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی

۱۹۱۵

شماره چاپ

۶۶۸

شماره ثبت

دوره هشتم - سال چهارم

تاریخ چاپ ۱۳۹۱/۱/۲۷

دوفوریتی

طرح اصلاح مواد (۱۹۶) و (۱۹۷) آیین نامه داخلی مجلس

(فوریت این طرح در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۹۱/۱/۲۷

به تصویب رسید.)

معاونت قوانین

طرح اصلاح مواد (۱۹۶) و (۱۹۷) آیین نامه داخلی مجلس

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

تجربه اخیر سؤال از رئیس جمهور که برای اولین بار در طول سی و سه سال عمر نظام جمهوری اسلامی انجام شد ضعفهای آیین نامه داخلی مجلس در این خصوص را نشان داد. با توجه به ضرورت بهره برداری از این تجربه و جهت پاسخگویی به افکار عمومی و مرتب شدن آثار عملی بیشتر بر سؤال از رئیس جمهور، طرح دو فوریتی ذیل برای طی مراحل قانونی تقدیم می گردد.

مصباحی مقدم - کواکبیان - مطهری (تهران) - محمدحسین مقیمی - حیدرپور -
محمدتقی رهبر - طباطبایی نژاد - گرانمایه پور - اکبر نژاد - مطهری (شبستر) -
انصاری - علیرضادهقانی - اولیاء - سیدفاضل موسوی - نصیری قیصری -
یحیی زاده - امین حسین رحیمی - تابش - پزشکیان - دهقانی نقندر

طرح اصلاح مواد (۱۹۶) و (۱۹۷) آیین نامه داخلی مجلس

ماده واحده - مواد (۱۹۶) و (۱۹۷) آیین نامه داخلی مجلس به شرح ذیل اصلاح می شود:

۱- متن زیر جایگزین ماده (۱۹۶) آیین نامه داخلی مجلس می شود:

ماده ۱۹۶- براساس اصل هشتاد و هشتم (۸۸) قانون اساسی، در صورتی که حداقل یک چهارم کل نمایندگان بخواهند درباره وظایف رئیس جمهور سؤال کنند، باید سؤال یا سؤالات خود را به طور صریح و روشن و مختصر همگی امضاء و به رئیس مجلس تسلیم نمایند. رئیس مجلس موضوع را در اسرع وقت به کمیسیونهای تخصصی مربوط، ارجاع می نماید. هر کمیسیون موظف است حداکثر ظرف یک هفته با حضور نماینده معرفی شده رئیس جمهور به آن کمیسیون و نماینده منتخب سؤال کنندگان تشکیل جلسه دهد. در این جلسه نماینده رئیس جمهور پاسخ مقتضی را از طرف رئیس جمهور ارائه خواهد نمود تا به نمایندگان سؤال کننده گزارش شود.

پس از یک هفته چنانچه هنوز حداقل یک چهارم کل نمایندگان مجلس از سؤال خود منصرف نشده باشند رئیس مجلس موظف است در اولین جلسه سؤال یا سؤالات آنان را قرائت و فوراً برای رئیس جمهور ارسال کند. این سؤال یا سؤالات ظرف چهل و هشت ساعت تکثیر و در دسترس نمایندگان قرار می گیرد. تبصره ۱- تعداد سؤالات نباید از پنج سؤال بیشتر باشد.

تبصره ۲- پس از ارسال سؤال یا سؤالات برای رئیس جمهور، امکان کاهش یا افزایش امضاءها وجود ندارد.

۲- متن ذیل جایگزین ماده (۱۹۷) آیین نامه داخلی مجلس می شود:

ماده ۱۹۷- رئیس جمهور موظف است ظرف یک ماه از تاریخ دریافت سؤال یا سؤالات، در جلسه علنی مجلس حضور یابد و به سؤال یا سؤالات مطروحه نمایندگان پاسخ گوید مگر با عذر موجه با تشخیص مجلس شورای اسلامی. مدت طرح سؤال یا سؤالات از طرف نمایندگان منتخب سؤال کنندگان حداکثر سی دقیقه و مدت پاسخ رئیس جمهور حداکثر یک ساعت است که طرفین می توانند وقت خود را به دو بخش تقسیم نمایند. در این صورت همه سؤالات و پاسخها در بخش اول وقت هریک از دو طرف بیان می شود و در بخش دوم ابهامات سؤال کنندگان و پاسخهای رئیس جمهور مطرح می گردد.

تبصره ۱- پس از این مرحله، درباره پاسخ رئیس جمهور به هر یک از سؤالات از نظر قانع کننده بودن یا نبودن به صورت جداگانه رأی گیری می شود. چنانچه دوسوم از نمایندگان حاضر در جلسه از پاسخ رئیس جمهور به سؤالی قانع نشده باشند، آن سؤال به قوه قضائیه ارسال می شود.

تبصره ۲- در صورتی که تعداد سؤالات ارسال شده به قوه قضائیه درباره یک رئیس جمهور به عدد (۶) برسد طرح استیضاح رئیس جمهور با رعایت مفاد اصل هشتاد و نهم (۸۹) قانون اساسی و مواد آیین نامه داخلی در دستورکار مجلس قرار می گیرد.

سوابق

قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران

اصل ۸۸

در هر مورد که حداقل یک چهارم کل نمایندگان مجلس شورای اسلامی از رئیس جمهور و یا هر یک از نمایندگان از وزیر مسئول، درباره یکی از وظایف آنان سؤال کنند، رئیس جمهور یا وزیر موظف است در مجلس حاضر شود و به سؤال جواب دهد و این جواب نباید در مورد رئیس جمهور بیش از یک ماه و در مورد وزیر بیش از ده روز به تأخیر افتد مگر با عذر موجه به تشخیص مجلس شورای اسلامی.

اصل ۸۹

۱- نمایندگان مجلس شورای اسلامی می‌توانند در مواردی که لازم می‌دانند هیأت وزیران یا هر یک از وزرا را استیضاح کنند، استیضاح وقتی قابل طرح در مجلس است که با امضای حداقل ده نفر از نمایندگان به مجلس تقدیم شود. هیأت وزیران یا وزیر مورد استیضاح باید ظرف مدت ده روز پس از طرح آن در مجلس حاضر شود و به آن پاسخ گوید و از مجلس رأی اعتماد بخواهد. در صورت عدم حضور هیأت وزیران یا وزیر برای پاسخ، نمایندگان مزبور درباره استیضاح خود توضیحات لازم را می‌دهند و در صورتی که مجلس مقتضی بداند اعلام رأی عدم اعتماد خواهد کرد. اگر مجلس رأی اعتماد نداد هیأت وزیران یا وزیر مورد استیضاح عزل می‌شود. در هر دو صورت وزرای مورد استیضاح نمی‌توانند در هیأت وزیرانی که بلافاصله بعد از آن تشکیل می‌شود عضویت پیدا کنند.

۲- در صورتی که حداقل یک سوم از نمایندگان مجلس شورای اسلامی رئیس جمهور را در مقام اجرای وظایف مدیریت قوه مجریه و اداره امور اجرایی کشور مورد استیضاح قرار دهند، رئیس جمهور باید ظرف مدت یک ماه پس از طرح آن در مجلس حاضر شود و در خصوص مسایل مطرح شده توضیحات کافی بدهد. در صورتی که پس از بیانات نمایندگان مخالف و موافق و پاسخ رئیس جمهور، اکثریت دو سوم کل نمایندگان به عدم کفایت رئیس جمهور رأی دادند مراتب جهت اجرای بند ده اصل یکصد و دهم به اطلاع مقام رهبری می‌رسد.

قانون آیین نامه داخلی مجلس

ماده ۱۹۶ - براساس اصل هشتاد و هشتم (۸۸) قانون اساسی، در صورتی که حداقل یک چهارم کل نمایندگان بخواهند درباره یکی از وظایف رئیس جمهور سؤال کنند، باید سؤال خود را به طور صریح و روشن و مختصر همگی امضاء و به رئیس مجلس تسلیم نمایند. رئیس مجلس موضوع را در اسرع وقت به کمیسیون تخصصی ارجاع می نماید. کمیسیون موظف است حداکثر ظرف یک هفته با حضور نماینده معرفی شده رئیس جمهور و نماینده منتخب سؤال کنندگان تشکیل جلسه دهد. در این جلسه، نماینده رئیس جمهور پاسخ مقتضی را از طرف رئیس جمهور ارائه خواهد نمود تا به نمایندگان سؤال کننده گزارش شود.

پس از یک هفته چنانچه هنوز حداقل یک چهارم کل نمایندگان مجلس (که سؤال را امضاء نموده اند) از سؤال خود منصرف نشده باشند رئیس مجلس موظف است در اولین جلسه سؤال آنان را قرائت و فوراً برای رئیس جمهور ارسال کند. این سؤال ظرف چهل و هشت ساعت تکثیر و در دسترس نمایندگان قرار می گیرد.

ماده ۱۹۷ - رئیس جمهور موظف است ظرف مدت یک ماه از تاریخ دریافت سؤال در جلسه علنی مجلس حضور یابد و به سؤال مطروحه نمایندگان پاسخ گوید مگر با عذر موجه یا تشخیص مجلس شورای اسلامی. مدت طرح سؤال از طرف نماینده منتخب سؤال کنندگان حداکثر پانزده دقیقه و مدت پاسخ رئیس جمهور حداکثر یک ساعت خواهد بود.